

Vua Midas - Vị hoàng đế tai lừa

Từ lâu trị vì trên đất nước Phrygie là 1 nhà vua hết lòng ngưỡng mộ thần Dionysos, vị thần rượu. Đức vua rất giàu có và ở trong 1 cung điện hết sức lộng lẫy. Hơn nữa, ông còn tự cho mình là thông minh, am hiểu và quyết định mọi việc tốt hơn bất kì ai trên thế gian. Và vì ông là vua nên không ai có thể thách thức tính kiêu căng của ông được.

Một hôm, có mấy người nông dân đưa 1 ông lão hầu như không còn đứng vững trên đôi chân của mình đến gặp nhà vua. Họ bảo đã trông thấy ông ta hái trộm những chùm nho to nhất và đẹp nhất trong vườn nho của nhà vua. Và quả nhiên ông lão sói đầu đó sừng phù vì rượu, cầm và hai tay ông ta dính đầy nước nho chín, ngay cả chiếc vòng màu lục lắc lư trên đầu ông ta cũng nhỏ những giọt màu sẫm.

Midas nhận ra ngay đó là Silène, người bạn già của Dionysos. Ông là người đã nuôi dưỡng vị thần từ bé nên nhà vua Midas rất lấy làm mừng rỡ được đón tiếp ông và ra lệnh bày 1 bữa tiệc linh đình khoản đãi ông. Nhà vua cho đem tới những món ăn hảo hạng và những vò đầy rượu loại ngon nhất, thơm nhất. Ông còn cho gọi nhạc công và ca sĩ tới giúp vui.

Trong 10 ngày, 10 đêm, Silène tiệc tùng với nhà vua và các khách mời. Khi đang diễn ra tiệc thì những cái cốc không để trống bao giờ. Bọn người hầu giữ cho lửa cháy liên tục và than hồng không ngừng làm nóng những que xiên quay không nghỉ. Những chiếc bàn oằn xuống và kêu rắc dưới sức nặng của những đĩa thức ăn đầy ắp. Cả cung điện nhộn nháo như 1 tổ ong, và ngày đêm tiếng sáo tiếng đàn hào cùng những điệu hát vui vang lên trong cung điện.

Ngày thứ 11, nhà vua tổ chức 1 đám rước với những người khách vui tính. Nhà vua truyền đưa tới cho Silène 1 con lừa vì ông biết Silène thích cưỡi lừa nhất. Mọi người theo sau vị khách danh dự bằng ngựa, bằng xe hoặc đi bộ, và hát hò thật sôi nổi, tất cả hướng đến nước láng giềng nơi có vị thần rượu Dionysos đang ở.

Ho gặp vị thần trên 1 chiếc xe vàng óng do còp kéo. Ông đang đi tìm người giám hộ của mình. Sung sướng gặp lại Silène, vị thần nói với nhà vua:

- Đáp lại sự thịnh tình của người, ta sẽ thoả mãn bất cứ điều ước nào của người. Người thích nhận được món quà gì?

Midas nghiêng mình trước Dionysos và cố làm ra vẻ thông minh.

- Ta muốn tất cả những gì ta đụng tới đều biến thành vàng. - Nhà vua nói. Điều ước khiến vị thần mỉm cười:

- Lẽ ra người có thể chọn điều tốt hơn, nhưng không sao mong muốn của người sẽ được thực hiện.

Mừng rỡ, Midas vội vã quay về. Ông tự hào với sự thông minh của mình: sẽ không bao giờ có 1 ông vua nào giàu hơn ông được. Dọc đường, ông muốn thử kiểm tra tặng phẩm của thần linh, nhà vua bẻ 1 nhánh cây và gần như không tin vào mắt mình nữa: thân và lá cây chiếu ra 1 tia sáng lấp lánh, chúng đã biến thành vàng. Ông lượm lên 1 hòn sỏi, trong hai bàn tay, hòn sỏi đã biến thành vàng. Ông chạm vào 1 cục đất, cục đất cũng biến thành vàng. Ông đi dọc theo cánh đồng, ông đưa tay bứt vài bông lúa chín, và vàng kêu lạo xạo giữa những ngón tay. Một trái táo trong vườn thượng uyển cũng chịu chung số phận.

Mừng rỡ đến phát điên, Midas xông vào cung điện, vừa chạm vào 1 cánh cửa thì cánh cửa đã trở nên sáng chói. Ông kéo 1 bức màn, tức thì nó trở nên cứng ngắt, và thay vào đó là 1 bức tường vàng rực. Để mừng vận may của mình, nhà vua ra lệnh tổ chức 1 bữa tiệc lớn. Ông rửa tay và nhìn, với 1 nụ cười khoan khoái, nước đang biến thành vàng lỏng. Nhưng khi lấy 1 miếng bánh mì thì nó đã cứng ra biến thành 1 nén vàng. Miếng thịt nướng cũng trở nên chói loe khi nhà vua cầm nó lên. Ông gọi ngay người hầu và ra lệnh chúng gấp thức ăn cho ông. Tuy nhiên, dù đã đề phòng, ngay khi thức ăn vừa chạm tới miệng ông thì tất cả đều biến thành vàng, còn rượu thì đặc cứng lại trong miệng ông.

Bị bao vây bởi loại kim loại quý, nhà vua rất đổi kinh hoàng và bắt đầu cảm thấy ghê tởm điều ước của mình: ông sẽ chết vì đói và khát mất thôi. Run lên vì sợ hãi, ông vội vàng thẳng yên cương và lên ngựa phi nước đại đi tìm thần Dionysos. Ông không khỏi kinh hoàng khi thấy dây cương trong tay đã biến thành vàng.

Những điệu hát rộn ràng cho ông biết mình đã tới nơi ở của vị thần và những người hâm mộ. Ông xuống ngựa và cúi lạy:

- Thần Dionysos kính mến, người hãy tha thứ cho điều ước rồ dại của ta - ông rên rỉ - Xin người hãy làm cho điều ước hết hiệu lực.

Vị thần tha thứ cho con người khốn khổ và khuyên:

- Người hãy lặn xuống dòng sông Pactole. Nhờ đó mà người gột sạch dấu vết điều ước ngu xuẩn của mình.

Không chút chần chừ, Midas nhào xuống dòng sông tắm và rửa sạch mặt mày tóc tai. Từ hôm ấy, bãi cát nơi dòng sông Midas đã tắm trở nên vàng óng. Sung sướng được giải thoát khỏi tặng phẩm kinh hoàng đó, nhà vua thậm chí không còn muốn nhìn thấy vàng nữa.

-

Từ đó nhà vua chỉ thích dạo bước trên những đồng cỏ và bên những khóm cây, lắng nghe Pan - thần đồng cỏ, người bảo vệ các đàn cừu, thổi sáo bầy ống làm bằng cây sậy. Người nhạc sĩ có cặp sừng và đôi chân dê, và người thì phủ đầy lông. Chàng nhảy nhót qua những cánh rừng, đuổi theo những nữ thần sông núi. Dưới bóng cây, chàng chỉ chơi những làn điệu vui tươi với nhạc cụ kỳ lạ của mình, và Midas thích chúng hơn bất cứ thứ âm nhạc nào khác.

Thấy những làn điệu của mình được đánh giá cao như vậy, Pan tưởng tượng mình đã vượt trội Apollon - vị thần của ánh sáng, những lời đoán trước và các nhà thơ, ông còn là thần của các nữ thần nghệ thuật, ông chỉ huy 9 nữ thần nghệ thuật, mỗi người bảo vệ cho 1 ngành nghệ thuật. Vì vậy, Pan nhờ thần núi Tmolos, làm trọng tài để chỉ ra ai là người chơi nhạc hay nhất. Tmolos chấp nhận lời đề nghị đó, trước tiên Pan hát 1 bài hát man rợ và quê mùa. Ở bìa rừng, nhà vua nghe những thứ tiếng man rợ đó như là tiếng chim hót, tiếng gió rì rào trong các hốc đá, tiếng nước róc rách. Và Midas bị quyến rũ bởi chúng.

Pan ngừng tiếng hát và trọng tài gọi Apollon. Tay trái cầm cây đàn Lia kỳ diệu, Apollon quăng lại chiếc áo khoác màu tím. Ông gảy thật khéo vào các sợi dây đàn, những điệu nhạc bắt đầu vang lên thật du dương và tao nhã. Trong niềm vui của buổi chiều tàn, những nốt nhạc bay bổng như được nâng trên đôi cánh bạc mong manh.

Xúc động với tiếng đàn của Apollon, Tmolos mời Pan và cây sáo của chàng hãy nghiêng mình trước cây đàn lia của Apollon. Những giai điệu thiên thần đã thắng những câu vè. Midas lấy làm phần nộ trước quyết định của Tmolos, và bởi tin chắc vào tài phê phán của mình, nhà vua kêu lên:

- Không thể được, Pan hát hay hơn gấp trăm lần. Ta thích giọng hát của chàng hơn, và bởi ta thích thì bắt buộc nó phải hay hơn. Vậy người tưởng ta không có tai à?

Phật lòng, Apollon lại gần nhà vua và kéo tai của ông ra, chúng thay hình đổi dạng, to ra và phủ 1 lớp lông trắng toát, mịn màng. Thần nói:

- Bây giờ thì ngươi đã có đôi tai mà ngươi đáng có rồi đấy. - vị thần nói trong cơn giận dữ và biến mất.

Midas sờ vào 2 tai của mình, trông chúng giờ đây giống hệt tai lừa. Ông hối hận vì đã chen vào chuyện tranh luận mà mình chưa thông hiểu. Ông chạy trốn, tìm về cung điện và vắn 1 cái khăn to để che đầu. Nhưng ít lâu sau, tóc ông dài ra đến nỗi cái khăn kia không che được đôi tai. Nhà vua liền cho gọi người thợ cạo quen thuộc của mình tới và tiết lộ cho anh ta biết về sự rủi ro của mình.

- Giờ đây chúng ta là 2 người biết được câu chuyện - ông nói với người thợ cạo - Nếu người nói cho ai biết chuyện này, người sẽ mất mạng đó.